

संमतीपत्र अर्ज निकाली काढण्याच्या
मार्गदर्शक सूचनांचा अंमलबजावणी
तसेच संमतीपत्र अर्ज निकाली प्रक्रियेवर
देखरेख ठेवणे व संनियंत्रण करणे
याकरिता राज्य स्तरावरील संनियंत्रण
समितीची स्थापना करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संमतीपत्र/२०२५/प्र.क्र. १० /तां.क.३
नवीन प्रशासकीय इमारत, १५ वा मजला
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक - ०७/०३/२०२५.

वाचा :-

१) केंद्रीय वने व पर्यावरण मंत्रालयाचे जीएसआर ८४ (इ), दि २९ जानेवारी, २०२५ अन्वये निर्गमित केलेल्या हवा प्रदूषण नियंत्रण (संमतीपत्र मंजूरी, नाकारणे किंवा रद्द करणेबाबत) मार्गदर्शक सूचना, २०२५.

प्रस्तावना :-

केंद्रीय वने व पर्यावरण मंत्रालयाने जीएसआर ८४ (इ), दि २९ जानेवारी, २०२५ अन्वये हवा प्रदूषण नियंत्रण (संमतीपत्र मंजूरी, नाकारणे किंवा रद्द करणेबाबत) मार्गदर्शक सूचना, २०२५ निर्गमित केल्या आहेत. उक्त मार्गदर्शक सूचना या हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ अंतर्गत औद्योगिक प्रकल्पांसाठी हवा प्रदूषण नियंत्रण संमतीप्रक्रियेशी संबंधित आहेत.

उक्त मार्गदर्शक सूचनांमध्ये औद्योगिक प्रदूषण नियंत्रणासाठी आवश्यक असलेल्या प्रक्रिया, शुल्क, नियम आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करण्यात आल्या आहेत. उक्त मार्गदर्शक सूचनांमधील परिच्छेद क्र. ८ मध्ये हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ खाली संमतीपत्र प्रदान करणेबाबतच्या कालमर्यादेसंदर्भात सूचना देण्यात आल्या आहेत. सदर कालमर्यादेत राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने संमती पत्र अर्ज निकाली न काढल्यास ते प्रकरण उक्त सूचनांचे परिच्छेद क्र. १५ नुसार स्थापन झालेल्या राज्य स्तरावरील संनियंत्रण समितीसमोर सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. उक्त संमतीपत्र अर्ज निकाली काढण्याच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी तसेच संमतीपत्र अर्ज निकाली प्रक्रियेवर देखरेख ठेवणे व संनियंत्रण करणे याकरिता राज्य स्तरावरील संनियंत्रण समितीची गठीत करण्याबाबत उक्त मार्गदर्शक सूचनांचे परिच्छेद क्र. १५ मध्ये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाने निर्गमित केलेल्या हवा प्रदूषण नियंत्रण (संमतीपत्र मंजूरी, नाकारणे किंवा रद्द करणेबाबत) मार्गदर्शक सूचना, २०२५ मधील तरतूदीनुसार संमतीपत्र अर्ज निकाली काढण्याच्या मार्गदर्शक सूचनांची अंमलबजावणी तसेच संमतीपत्र अर्ज निकाली प्रक्रियेवर देखरेख ठेवणे व संनियंत्रण करणे करिता राज्य स्तरावरील संनियंत्रण समिती गठीत करण्याची तसेच याअनुषंगाने हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ कलम १८ व जल (प्रदूषण, प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ कलम १८ खाली प्राप्त अधिकारानुसार महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास निर्देश देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. याबाबत शासनाने पुढील प्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

१. हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ कलम १८ खाली प्राप्त अधिकार तसेच केंद्रीय वने व पर्यावरण मंत्रालयाचे जीएसआर ८४ (इ), दि २९ जानेवारी, २०२५ अन्वये निर्गमित केलेल्या हवा प्रदूषण नियंत्रण (संमतीपत्र मंजूरी, नाकारणे किंवा रद्द करणेबाबत) मार्गदर्शक सूचना, २०२५ मधील परिच्छेद क्र. १५ खाली प्राप्त अधिकार यानुसार संमतीपत्र अर्ज निकाली काढण्याच्या मार्गदर्शक सूचनांची

अंमलबजावणी तसेच संमतीपत्र अर्ज निकाली प्रक्रियेवर देखरेख ठेवणे व संनियंत्रण करणे करिता राज्य स्तरावरील संनियंत्रण समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ) समितीची रचना-

१) अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय मुंबई	अध्यक्ष
२) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, शीव मुंबई	सदस्य
३) प्रादेशिक संचालक, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे कार्यालय	सदस्य
४) सहसचिव/उपसचिव तथा शास्त्रज्ञ श्रेणी- १ (तांत्रिक कक्ष-३) पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय मुंबई	सदस्य सचिव

आ) समितीची कार्ये व अधिकार-

- १) सदर समिती हवा प्रदूषण नियंत्रण (संमतीपत्र मंजुरी, नाकारणे किंवा रद्द करणेबाबत) मार्गदर्शक सूचना, २०२५ या मार्गदर्शक सूचनांच्या अंमलबजावणीवर देखरेख ठेवेल व या मार्गदर्शक सूचनांच्या अंमलबजावणीचे संनियंत्रण करेल.
 - २) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने संमतीसाठी अर्ज निकाली काढण्यासाठी विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत निर्णय न घेतल्यास, प्रकरण राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीकडे पाठविले जाईल व समिती ते प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसांच्या आत अर्जाचा निपटारा करण्यात करेल .
 - ३) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे सदस्य सचिव सदर प्रकरणे राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीसमोर सादर करतील.
 - ४) राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीसमोर आलेली प्रकरणे सुध्दा समिती निकाली काढेल.
 - ५) अशा अर्जावर निर्णय घेताना, राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समिती संमतीच्या मंजुरी किंवा नकार देण्यास झालेल्या विलंबाच्या कारणांचा विचार करेल आणि विलंबाची कारणे योग्य नसल्यास योग्य त्या शिस्तभंग विषयक कारवाईची शिफारस करेल आणि अशा निर्णयांचे पालन करणे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास बंधनकारक राहील .
 - ६) राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीस, एखाद्या प्रकरणामध्ये कायद्याचे उल्लंघन झाल्याचे आढळून आल्यास समितीस हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ३९ ए अंतर्गत नियुक्त संबंधीत न्यायनिर्णायक अधिकाऱ्यासमोर सदर प्रकरण सादर करण्याची शिफारस करता येईल.
 - ७) राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीची दर महिन्याला कमीत कमी एक बैठक घेण्यात येईल.
२. जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ अनुसार महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे प्राप्त होणाऱ्या संमतीपत्र अर्जाबाबत जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ कलम १८ खाली प्राप्त अधिकारानुसार महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास पुढील प्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत -

- १) जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ नुसार देण्यात येणारे संमती पत्रांचे अर्ज निकाली काढण्यासाठी विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत निर्णय न झाल्यास, अशी प्रकरणे राज्यस्तरावरील संनियंत्रण समितीकडे पाठविण्यात यावीत.
- २) उक्त समिती जल (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ नुसार देण्यात येणाऱ्या संमती पत्र बाबत विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीत निर्णय न झालेल्या प्रकरणांची तपासणी करेल व अशा अर्जाबाबत महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास निर्देश देण्याबाबत शासनास शिफारस करेल. त्यावर

शासनाने दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करणे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास बंधनकारक राहिल.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०३०७१७००१३८९०४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(विनिता वैद सिंगल)

प्रधान सचिव

पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग

प्रति,

- १) मा. राज्यापाल महोदयांचे प्रधान सचिव राजभवन मुंबई.
- २) मा. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१ मुंबई/२-नागपूर.
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास विभाग) यांचे सचिव, मंत्रालय मुंबई.
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय मुंबई.
- ६) मा. मंत्री (पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग), मंत्रालय मुंबई.
- ७) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय मुंबई.
- ८) मा. सचिव, वने व पर्यावरण मंत्रालय, दिल्ली.
- ९) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- १०) प्रधान सचिव पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- ११) सदस्य सचिव, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, दिल्ली.
- १२) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, शीव मुंबई.
- १३) प्रादेशिक संचालक, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ पुणे कार्यालय, पुणे.
- १४) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १५) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १६) सर्व महानगरपालिका आयुक्त.
- १७) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- १८) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपालिका / नगरपरीषदा / नगरपंचायती.
- १९) प्रत- शासकीय मुद्रणालय चर्नी रोड मुंबई यांना उपरोक्त शासन निर्णय शासन राजपत्रात प्रसिद्ध करण्याच्या विनंतीसह.
- २०) निवडनस्ती (तां.क.३ कार्यासन).